

A HABLEÁNY

és

Mrs. HANCOCK

IMOGEN HERMES GOWAR

História három részben

21. SZÁZAD
KIADÓ

Budapest, 2018

ELSŐ RÉSZ	7
MÁSODIK RÉSZ	183
HARMADIK RÉSZ	323
EPILOGUS	488

ELSŐ RÉSZ

EGY

1785 szeptembere

Jonah Hancock könyvelősége ék alakot formáz, kazettás, mint egy hajókabin, meszelt falai mentén fekete szegély fut körbe, a gerendák szorosán illeszkednek egymáshoz. Fú a szél a Union Streeten, eső veri az ablaktáblát, és Mr. Hancock a könyökére támaszkodva görnyed az asztalánál, s fogja a fejét. Ahogy végigsimít a kobakján, kitapint egy érdes hajfoltot, ami elkerülte a borbély ollóját, és ezt szolid érdeklődéssel nyugtázza, amelybe mindazonáltal szemernyi indulat sem vegyül. A négy fal között Mr. Hancock nem túl háklis a külsejére, társaságban parókat visel.

Negyvenöt esztendő, kövérkés úriember, otthonosan cicomátlan anyagokat hord: gyapjúszövetet, kordbársonyt és lenvásznat, ami remekül illik tar koponyájához, ezüstösen bodorodó pofaszakállához, és a durva, foltos ujjaihoz. Nem jóvágású ember, nem is volt az soha (ahogy a zsámolyán gubbaszt, terebélyes pocakjával és cingár lábával egy póznán kuporgó patkányra emlékeztet), mégis rokonszenves a puffók képe, és tiszta tekintet sugárzik sápadt pillákkal keretezett, apró szeméből. Olyan ember, aki helyén van a világban: egy kereskedő fiának kereskedői hivatást betöltő, deptfordi illetőségű fiaként nem tiszte, hogy álmélkodják a durva keze között áthaladó ritka tételek fölött, ő csupán az értéküket becsüli meg, lejegyzí, mi az és mennyi van belőle, azután továbbküldi a folyó túlpartján elterülő fényességes városba. Hajói, a *Sas*, a *Kalliopé*, a *Lorenzo* bejárják a földgolyót, ami viszont Jonah Hancockot, a nyugalom szobrát illeti, ő minden áldott éjjel ugyanabban a szobában hajtja álomra a fejét, mint ahol először látta meg a napvilágot.

Borongós fény tölti be az irodát. Szakad az eső, mintha dézsából öntenék. Mr. Hancock előtt kinyitva fekszenek a könyvek, tele ákombákomszerű szavakkal és számokkal, de neki most másutt járnak a gondolatai, és örül, hogy elterelődhet, amikor az ajtó felől neszezés üti meg a fülét.

Á, gondolja Mr. Hancock, *bizonyára Henry az*, de amikor hátrafordul az íróasztalától, csak a macskát pillantja meg. Az állat jóformán tótágast áll a lépcső tövében, fara fölmered, és miközben hátsó lábai kétfelé csúsznak az alsó grádicson, mellső mancsával egy ficánkoló egeret szorít oda a padlódeszkákhoz. Kis szája nyitva, diadalmasan villog a foga, de vitatható a helyzete. Mr. Hancock meglátása szerint a macskának le kell mondania a prédáról, ha vissza akarja szerezni az egyensúlyát.

– Hess innen! – szól rá, mire a macska szájába kapja az egeret, és keresztülnyargal vele a hallon. Már el is tűnt szem elől, csak a mancsai topogását hallani, meg azt, ahogy az egér teste nedvesen puffan a padlón, valahányszor a macska földobja a levegőbe. Mr. Hancock nem egyszer látta már őt így játszadozni, és kínosan emberinek találja teli torokból jövő, érdeklődő nyávogását.

Fejét ingatva fordul vissza az íróasztalához. Esküdni mert volna rá, hogy Henry jön lefelé a lépcsőn. Lelki szeme előtt lejátszódott a jelenet: nyakigláb, harisnyás fia a barna fűrtjeivel, amint egy pillanatra megáll, hogy bemosolyogjon rá az irodába, és csillogó porszemcsék lebegnek körülötte. Ritkán látogatják meg efféle víziók, de mindig felzaklatják, minthogy Henry Hancock még a születésekor meghalt.

Mr. Hancock aligha nevezhető kelekótya alaknak, mégsem szabadulhat a gondolattól, hogy amint hitvese hátraejtette a fejét a vánkosra a gyermekágyban, és utolsót sóhajtott, az ő élete is kisiklott a kérvágásból. Olybá tűnik föl előtte, hogy a rendes élete valahol a közéletben folytatódott tovább, csupán egy hajszál választja el tőle, és időről időre bepillant ebbe az életbe, mintha egy függöny libbenne félre az útból. Özvegysége első esztendejében példának okáért egy ízben

meleg, emberi kezet érzett a térdén kártyajáték közben, és gyöngéden pillantott oda abban a hiszemben, hogy egy pöttöm vasgyúró tornázza magát álló helyzetbe a széke mellett. Miért is hökkent meg úgy, amikor ehelyett Moll Rennie balját látta fölfelé kúszni a combján? Egy másik alkalommal a vásárban akadt meg a szeme egy tarka játék dobon, s már úton volt vele hazafelé, amikor ráeszmélt: nincs kisfia, akinek odaadhatná. Tizenöt év telt el azóta, de ritka, óvatlan pillanatokban, ha Mr. Hancockhoz belebeg egy hang az utca felől, vagy valaki megcibálja a ruhája ujját, nyomban Henry az első gondolata, mintha fia mindvégig az élők sorában lett volna.

Mary, a felesége nem szokott eljönni hozzá, pedig hatalmas áldás volt számára az asszony. Harminchárom év adatott meg neki, ennek a szelíd teremtsnek, aki sokat tapasztalt, és fölkészülten távozott a másvilágra: Mr. Hancocknak csöppnyi kételye sincs afelől, hogy hol lehet most, s hogy egy napon talán majd újra találkoznak, és neki ez elegendő. Egyedül oly hirtelen eltávozott gyermeküket gyászolja, aki úgy cserélte le a születés feledését a haláléra, mint ahogy az alvó fordul át ágyában.

Odafentről a nővére, Hester Lippard hangját hallani, aki minden hónap első csütörtökjén érkezik, hogy átvizsgálja az éléskamrát, a szennyest és a fehérneműs szekrényt, és méltatlankodjon. Fáradságos örökség egy asszony nélkül maradt fivér, ám mégis olyasvalami, amiből egy napon még az ő gyermekei fognak hasznot húzni: amikor Mrs. Lippard nagyvonalúan kivette legifjabb gyermekét az iskolából, hogy megtegye öccse házvezetőnőjévé, ezt a jutalom elvárható reményében tette.

– Lám, máris bepenészedtek a lepedők – mondja éppen. – Ha úgy tárolta volna őket, ahogyan javasoltam... fölírta egyáltalán a füzetbe?

A leghalkabb dörmögés a válasz.

– Maga fölírta? Ez a maga mániája, Susanna, nem az enyém.

A beállt csöndben elképzeli szegény Sukie-t leszegett fejjel, szürke arccal.

– Én mondom, csak a baj van magával!

Mr. Hancock sóhajtozva vakarózik. Hol a termékeny család, amely betölthetné e ház szobáit, amit még a nagyapja épített, és az apja csinosított ki? A holtak kétségen felül itt vannak. Érti a jelenlétüket a padlódeszkákban és a lépcső kanyarulataiban, a templomi harangok zenéjében: a bejárati ajtó felől a Szent Pálé zúg, a hátsó ajtó irányából a Szent Miklósé. A hajóácsok keze nyoma ott van a nagy hajók gyomrát idéző hajlított deszkákban, amelyeket madár- és virágminiatúrák, angyal- és kardfaragványok díszítenek rég halott emberek munkájának és a vízióiknak a testamentumaként.

Itt nincsenek gyermekek, akik felváltva csodálhatnák a deptfordi fafaragók páratlan kézügyességét; sem akik a dokkokból fényesen és megrakodva távozó, s oda ütött-kopottan visszaérkező hajók életének ritmusára cseperednének föl. Jonah Hancock gyermekei apjukhoz hasonlóan ismernék, milyen az, hitet és szerencsét fölpakolni egy hajó fedélzetére, és útnak indítani az ismeretlenbe. Tudnák, hogy a hajóját váró ember, ahogy most Mr. Hancock is, napvilágnál szórakozott, éjjelente pedig nem jön álom a szemére, hajlamos a nyugtalankodásra, és keserű a szája íze. Zsémbe a családjával, vagy túlságosan is szentimentális; íróasztalánál gubbasztva egyre csak ugyanazokat a számításokat végzi. Rágja a körmét.

Mit ér mindeme tudás, ha Jonah Hancock magával fogja vinni a sírba? Mi haszna van az örömének és a bánatának, ha senkivel sem osztozhat rajta; mi végre van arca és hangja, ha aztán úgyis porrá lesz; miféle értékkel bír a vagyona, ha a tőkén porlad el, mert nincsenek utódai, akik leszüretelhetnék?

S néha mégis többről van szó.

Minden út egyformán kezdődik, a férfiak összeverődnek a kávézóban, vakargatják az állukat, és a kötelességük fényében mérlegelik a kockázatot.

– Én vállalom – mondja az egyik.

– Én is.

– Én is.

Ugyanis egy szál egyedül semmire se jutunk ebben a világban. „Sorsodat vedd közénk; egy erszényünk legyen mindnyájunknak.” A körültekintő ember éppen ezért sohasem közösködik részegesekkel, korhelyekkel, hazardjátékosokkal, tolvajokkal, sem senki mással, aki kivívta isten haragját. Az ember közójük veti a sorsát, és osztozik a bűneikben. Oly könnyen a szikláknak csapódhat egy apró bárka. Oly könnyen megeshet, hogy ötölnyi mélységben köt ki a rakomány. A hajósok tüdeje megtelhet sós vízzel, és a só szétmarhatja az ujjait; egyedül isten keze képes őket megóvni.

Mit üzen az isten Mr. Hancocknak? Hol a Kalliopé, amelynek kapitánya idestova tizennyolc hónapja nem hallatott magáról? Lassan elmúlik a nyár. Napról napra hűvösebbre fordul az idő. Ha nem tér hamarosan vissza a hajó, akkor már sosem fog visszatérni, és az az ő hibája lesz. Mit követett el, hogy ilyen büntetés sújtja? Ki fogja eztán rábízni a sorsát, ha elátkozottnak hiszik?

* Károli Gáspár fordítása.

Valahol éppen dagály van. Ott, ahol nincs egy talpaltatnyi szárazföld sem, mert ameddig a szem ellát, mindenütt a tündökölve fodrozódó, csalfa víz az úr, éppen hátát púpozza egy hullám, és nagy sóhajjal átfordul, sós üzenetet súgva Mr. Hancock fülébe.

Ez egy különleges út, hangzik a suttogás, és a férfi szíve megremeg.

Utána minden megváltozik majd.

És akkor a néma könyvelőirodájában fejét fogó, búbánatos férfiemberen egyszeriben várakozásteljes, gyermeki öröm lesz úrrá.

Alábbhagy az eső. A macska az egér koponyáját ropogtatja. S miközben ő a száját nyalogatja, Mr. Hancock feljogosítva érzi magát a reménykedésre.

KETTŐ

Az eső miatt valószínűtlen ugyan, hogy rajzanának odakint a madarak, de egy varjú talán éppen most bújt elő Mr. Hancock házának eresze alól, széttárja fekete tollazatát, félrebiccenti a fejét, és morózus fél szemmel kitekint a világba. Ha ez a mi varjúnk most kiterjeszti szárnyát, azt a lenti utcák felől fújó nyirkos szellő fogja borzolni: a forró kátrány szaga keveredik össze a folyó saráéval s a cserzőműhelyből szállongó ammóniás kipárolgással. S ha felröppen a párkányzatról, és a Union Street háztetői fölé emelkedik, legelőször is a dokkokban épülő hajótestek fölött fog elsuhanni, amelyek félkészben is a házak fölé magasodnak. Némelyik lecsiszolva és bekátrányozva, lobogó zászlóval, fényes orrdísszel csak arra vár, hogy vízre bocsássák; a többi egyelőre még csupán nyers faváz, keresztülfúj rajtuk a szél, ahogy hatalmasan, fehérén és meztelenül pihennek a szárazdokokban, akár a bálnacsontvázak.

Ha a varjú innen a folyó kanyarulatát követve északnyugati irányban száll tovább, és hat mérföldet repül egyhuzamban... elképzelhető ez egy varjúról? Melyek a szokásaik? Mekkora a területük? Ha tehát a varjú így tenne, és keresztültrepülne az égen a felszakadozó felhők előtt, előbb-utóbb elérné London városát, ahol kisebb-nagyobb dokkok csipkézik a folyó mindkét partját, magasabb, sárga kőépületek és megereszkedett, fekete fából tákoltak.

A rakodópartokkal és hidakkal elrekesztett víz hevesen tajtékszik a vihar után. Hánykolódnak rajta a fehér vitorlás hajók, a legénység vért izzad, hogy elkormányozzák dereglyéiket a parttól és meglovagolják az áramlást. Ahogy előbukkan a nap, feltételezett varjúnk

átrepül Southwark dinnyeültetvényeinek szikrázó üvege fölött, azután a vámhivatal következik, majd a Szent Brigitta-templom lépcsőzetes tornya, a nyüzsgő Seven Dials, végezetül a Soho. Ahogy egy Dean Street-i csatornánál a varjú leszáll, árnyéka futólag rávetül egy bizonyos ház első emeleti ablakára, elorozva a napvilágot a benti szobából, így Angelica Neal arca egy pillanatra a sötétbe vész.

A nő a fésülködőasztalánál foglal helyet hűsen és illatosan, akár a rózsavizes sodó, és egy tál üvegházi gyümölcsöt csipeget, miközben barátnője, Mrs. Eliza Frost éppen az utolsó megperzselődött hajcsavaró papírt szedi ki a hajából. Már be van fűzve, és félig egy rizsporozáshoz használatos lepel takarja, de az orcáján még ott a hálószobai pír, és egy szerető ellenállhatatlanságával vonzza tekintetét a tulajdon tükröképe. Kanárimadár ugrál és csirreg a kalitkájában, mindenfelé tükrök csillognak, s a nő asztala zsúfolásig van szalagokkal, fülbevalókkal meg üvegcsékkal. Ezeket délutánoként áthordják a sötét öltözőhelyiségből a napsütötte szalonba, hogy spóroljanak a gyertyával.

– Ez azonban hamarosan szükségtelen lesz majd – mondja Angelica a rizspor felhője mögül. – Amint kezdetét veszi a szezon, és újra sűrűn lehet majd mutatkozni, amint elkezdek szélesebb körökben mozogni, máris könnyebb lesz az életünk. – A padlón hányódó hajcsavarók papír háromszögei a Dean Street prostituáltjai között naponta osztogatott jámbor szövegekből kiollózott wesleyánus bölcseségekkel terhesek.

– Hah – így Mrs. Frost. Kihúzza barátnőjének egyik napsárga tincsét, és azon ügyeskedik, hogy mutatós, laza tornyot képezzen a hajzatzból a fejtetőn. A korrekt válaszhoz előbb ki kell hogy vegye a tüket az ajka közül. – Csak legyen igaza.

Immáron két hete lakják e szobákat, és hiába őrzi féltékenyen Mrs. Frost a köteg bankót a költségekre, rohamosan fogy a pénzecskéjük.

– Aggodalmaskodsz – mondja Angelica.

– Nem állhatom ezt. Innen-onnan szedegetni össze a pénzt. Egyik napról a másikra élni...

– Nem én tehetek róla – kerekíti el a szemét Angelica, és egy hüvelykkel lejjebb csusszan az ing a mellkasán. Nem Angelica tehet róla: egy hónapja még egy középkorú herceg gondoskodását élvezte, aki rajongva imádta őt együttélésük három esztendeje alatt, csupán a végakaratóban feledkezett meg róla.

– Már bárki emberfiának odaadja magát – jegyzi meg Mrs. Frost. A hajkefe hátoldalán megcsillan a nap. Mrs. Frost sudár, arca festetlen, bőre sima és feszes, akár a legfinomabb kecskebőr. Nehéz a korát megsaccolni, mivel a jelleme is éppen olyan, mint az öltözéke, takaros és egyszerű, esténként leporolgatja, és félti-óvja a világtól.

– Csak azoknak, akiknek telik rá, s ez leszűkíti a kört. Ide hallgass, galambocskám. Ismerem a véleményedet, de mivel téged is én finanszírozlak, nem vagyok köteles ezt hallgatni.

– Kompromittálja magát.

– Másképp miből fizetném a harisnyánkat? Erre felelj, ha már olyan nagyon szeretsz számolni. És ne liheg, mert pontosan tudom, mit fogsz mondani. Meg akarsz leckéztetni a tékozlásomért, de senki sem ad ropogós bankókat egy olyan szajhának, aki ránézésre egy hatpennyssel is beéri. Gondolnom kell a külsőmre.

– Mit tud maga a könyvelésünkről – mondja Mrs. Frost. – Fogalma sincs, mennyire megbonyolítja az életemet.

Angelicába mintha villám csapott volna. Megkapaszkodik a széke karfájában, és toppant a lábával, a hajcsavaró papírok föl pattognak, összedörzsölik tintás szárnyaikat. – A magam élete is épp eléggé bonyolult, Eliza!

– Csillapodjon. – Újabb dühödt rizsporszórás következik.

– Elég már! – hessegeti Angelica. – Egészen kifakítod nekem. – Angelica féltőn óvja dús aranyhaját, aminek egykor a szerencséjét köszönhette. Hamvas leányzó korában egy itáliai fodrász asszisztense és modellje lett, s (a legenda szerint) a kövér kis Angelica nem csupán az ápoltságáról szerzett tudást a férfiú mellett, mert az a szerelem művészetébe is beavatta.

A két nő hallgat. Patthelyzetben inkább nem szólnak egymáshoz: ki-ki sértődötten magába fordul, mint ahogy az ökölvívók húzódnak hátra a sarkukba. Mrs. Frost beleszór egy marék papírt a tűzbe, Angelica pedig újra a gyümölcsöstálhoz fordul, egyenként csippenti le egy fürt szőlőről a szemeket, és a markába gyűjti őket. Azután lenyalja kicsorduló levüket a tenyere éléről. Az ablakon beeső napfény melegen cirógatja az arcát. Huszonzét éves és még mindig gyönyörű, amihez a szerencse mellett a körülményeinek és az eszének is van némi köze. Vakító kék szeme és érzéki mosolya a természet ajándéka; testben és lélekben sértetlen maradt mindama gyötrelmekről, amelyeket egy férfiember feleségeként ismerhetett volna meg; bőre tiszta, grottája illatos, és az orra most is ép, hála a szekrényében tárolt, zöld szalaggal átkötözött, s minden használat után alaposan kiöblített birkabeleknek.

– Nagyon jól tette őurasága, hogy elhalálozott – szól oda Mrs. Frostnak békítő szándékkal. – Épp jókor így a szezon előtt.

A másik nő csak hallgat.

Angelica nem adja fel.

– Most már teljesen független vagyok.

– Engem éppen ez aggaszt. – Mrs. Frost még mereven tartja a száját, de visszatér Angelica frizurájához.

– Pompás, hogy senkinek sem vagyok a lekötelezettje!

– És senki nincs, aki támogassa.

– Jaj, Eliza. – Barátnője hűvös ujjai Angelica hajában matatnak. Ő elhúzza a fejét, és hátratekeredik a székből, hogy a szeme közé nézzen. – Három éve vagyok ide bezárva! Társasági élet, estélyek, mulatság nélkül. *Fogolyként* tartott engem ebben a komor kis cellában.

– Jól tartotta.

– Amiért hálás is vagyok. De áldozatokat kellett hoznom, tudod jól: a művész, aki kiállította a portrémát az akadémián, százszor is lefestett volna, ha a herceg nem tiltja meg. Miért ne bolondulhatnék hát most meg egy kicsit!

– Ne izegjen-mozogjon, különben sosem végzünk.

Angelica hátradől a székében.

– Voltam én már kacifántosabb helyzetben is. Tizennégy éves koromtól magamra vagyok utalva.

– Persze, persze. – Mrs. Frost, mielőtt Mrs. Frost lett volna, a rostélyt pucolta a Mrs. Elizabeth Chappell vezette, nagy népszerűségnek örvendő Vénusz Templomában, ahol Angelica Neal, mielőtt Angelica Neal lett volna, ruhátlanul táncolt.

– Hát nem érted? Egy férfi egyszer már letette mellettem a garast, majd akad másik. De most a társasági életnek van itt az ideje; be kell férköznöm a megfelelő körökbe; mindenhol megmutatom az arcom, amíg újra ismert nem lesz, mert ez az, ami igazán lényeges. Tudod, a leghíresebb kurtizánok között egy sincsen, aki különösebben szép lenne, legalábbis nincsenek valami sokan. Én szép vagyok, vagy talán nem?

– Dehogyanisnem.

– Akkor márpedig sikerem lesz – szögezi le Angelica. Beleharap egy barackba, és hátradölvé figyeli, hogyan rág és nyel a tükörképe.

– Csak azon tűnődöm...

– Hiszem, hogy férfiszem még sosem látott engem szebbnek – folytatja Angelica. – Nem vagyok rászorulva, hogy mindenkinek hízelkedjem, akinek kellek. Az én pozíciómban lehetőségem van válogatni.

– Nem gondolja, hogy...

– Szerintem a kék szalagot fűzzük a hajamba.

Odakint fölbolydul az utca. Mindkét oldalán fedetlen mellű, arany szfinxet ábrázoló címerrel ellátott, égszínkéék négyülékes hintó gördül végig a macskakövön. Angelica fölpattan.

– Ez ő! Vedd le a kötenyed. Nem, inkább mégis vedd vissza. Ne gondolják, hogy a társasághoz tartozol. – Odaviharzik az ablakhoz, közben leveti magáról a rizsporos köpenyt.

A lemenő nap mézszín ködbe burkolja alant az utcát. A hintóban fehér muszlinba öltözött ifjú hölgyek karéjában Mrs. Chappell,

a King's Place madámja utazik személyesen. Alkatra akár egy karos-szék gazdag párnázattal és kevés textillel, húsos keble krémszínű tafota és arany paszomány alatt dagadozik. Amikor a hintó megáll, a nő széttárt karral tápáskodik föl, és megráz egy csengettyűt, mire két kobaltkék libériás néger ugrik le hátulról, hogy segítségére legyenek a leszállásnál.

– Megint új szolgák, szegény szerencsétlenek – mondja Angelica, és figyeli, ahogy a négerok megragadják a nő egy-egy könyökét, a lányok meg a farát díszítő bojtoknál fogva emelik. – Ezek még nem tudják, hogy feleannyit fizet nekik, mint amennyit megérdemelnének. – A hintónak igen jó a rugózása, és Mrs. Chappell keményített csipketömegként zúdul le az utcára; mellette ölebsapat iramodik előre; a lányok is leözönlenek; és mind együtt ugrabugrálnak az utcán bodros farkak és tollas kalapok kavalkádjaként, míg Mrs. Chappell az inasaitól közrefogva botladozik. – Furfangos húzás, hogy Amerikából jött négereket fogad fel, akik nincsenek tisztában a saját értékkel. Gondold csak el, Eliza! Fölszabadultak a rabság alól, hogy ezt a némbert szolgálják.

A Dean Streeten nem kevés figyelmet kelt a díszes kompánia. Egy batyuját hátán cipelő mosóasszony csak a foga között fúj egyet feléjük, ellenben a segédje, egy leány, aki sapka alá gyúrta a haját, földbe gyökerező lábbal mereszi rájuk a szemét. Négy fiúgyerek kurjongatni kezd, a férfiak megemelik a kalapjukat, vagy a taligájuk fogantyújára támaszkodva vigyorognak. A lányok önelégülten mosolyogva suhogtatják a szoknyájukat, nyakukat nyújtogatják és a hófehér alkarjukat mutogatva egyfolytában legyezik magukat. Angelica föltolja az ablakot, és fél kézzel a szemét ernyőzve kihajol.

– Mrs. Chappell, drágaságom! – kiáltja, amivel még megveszeke-dettebb legyezésre sarkallja a lányokat, és az összes fej az ő ablaka felé fordul. Angelica haja csak úgy ragyog a napsütésben. – Milyen kedves öntől, hogy meglátogat!

– Polly! – vakkantja Mrs. Chappell. – Kitty! Elinor! –, és a legyezőjükbe kapaszkodó lányok csillogó szemmel vágják vigyázállásba magukat.

– Eliza – sziszegi Angelica –, ezt az asztalt el kell innen vinnünk. – Mrs. Frost nekiáll a szalagokat és ékszereket az asztalra halmazni.

– Csak egy futó vizitre jöttem – kiabálja Mrs. Chappell, kezét súlyos keblére szorítva.

– Jöjjön csak föl, jöjjön! – kiáltja Angelica, a Dean Street figyelmének aktuális középpontja. – Igyék egy csésze teát. – Elhajol az ablaktól. – Krisztusom, Eliza! Van itthon egyáltalán teánk?

Mrs. Frost rózsaszín papírtasakot húz elő a melléről.

– Nálunk mindig van tea.

– Ó, te egy angyal vagy. Egy kincs. Mihez is kezdenék nélküled? – Angelica megragadja az asztal egyik végét, Mrs. Frost a másikat, és így, együttes erővel, lassan totyogva indulnak meg vele, nehogy elpotyogtassák a temérdek csecsebecsét. Billegnek a tálban a gyümölcsök, és a talpas tükör is rázkódik.

– Te is tudod, miért jött ide – zihálja Angelica. – És abban a dologban egyetértünk, ugye?

– Már kifejtettem a véleményemet. – Mrs. Frost kimért próbál lenni, de közben hátrafelé lépked egy megrakott asztalt cipelve, és kénytelen ismételt pillantásokat vetni a válla mögé, nehogy a falba ütközzenek.

– Adjon időt nekem, és ne féljen. – Az öltözőkódoszobában megerülik az asztallal Mrs. Frost kemény, szűkös fekhelyét. – Siessünk! Bárhová letehetjük, majd utána rendet rakunk. És most eredj, nyiss ajtót. Ne felejtsd el áttörölgetni a csészealjkat, mielőtt körbeadod őket, átkozottul trehány ez a Maria.

Mrs. Frost elillan, mint a kámfor, de Angelica még a homályba borult öltözőkódoszobában marad, és a tükör előtt illegeti magát. Távolról jól mutat – kicsi és sikkos –, aztán közelebb lép, és letámaszkodik az asztalra. Lehelete ködös foltként úszik rá a képmására a tükör

hideg felszínén. Elnézi, ahogy kitágul és összehúzódik a pupillája, tanulmányozza a délutáni kuncsaft után kipirosodott szája szegletét. A szeme körül fehér és ráncmentes a bőr, akár a tojáshéj belseje, ellenben mindkét orcáján látni egy körömhegynyi gyűrődést, s a két szemöldöke között is van egy, amely rosszalló pillantására elmélyül. Hallja a lányok vihogását a lenti folyosóról, amit Mrs. Chappell dorgáló szavai kísérnek:

– Kelekótyák gyülekezete! Így rakoncátlankodni az utcán, hát erre tanítottalak benneteket?

– Nem, Mrs. Chappell.

Angelica megpogogtatja az ujjait, azután visszamegy a szalonba, és választ magának egy széket, amire leül. Szépen elrendezi körülötte a szoknyáját.

– Vajon akkor is ilyen nagyra lesztek majd magatokkal, ha valami okostojás megírja az újságban, ha nyomtatásban látjátok viszont, tesszem azt, a *Város és vidék* lapjain, hogy Mrs. Chappell kedvesnővérei, az angol leányok krémje, úgy viháncolnak az utcán össze meg vissza, mint a serfözők kölkei? Még ilyet, még ilyet. Gyere, Nell, hadd támaszkodom rád, a lépcsőmászás meghaladja képességeimet.

Fújtatva lép be Angelica lakásába, a vörös Elinor Bewlay-tól támogatva.

– Ó, drága Mrs. Chappell! – kiált föl Angelica. – Mennyire boldog vagyok. Micsoda öröm önt látni. – És ez korántsem valótlan kijelentés: Mrs. Chappell áll a legközelebb ahhoz, hogy Angelica az anyjának nevezze, és nem szabad azt feltételezni, hogy mesterségükből adódóan kevesebb érzelmet tanúsítanak egymás iránt. Végtére is nem a kuplerájosnők az egyedüli anyák, akik hasznot húznak lányaikból.

– Ültessetek le, lányok, ültessetek le – horkantja Mrs. Chappell egy parányi lakkozott szék felé támolyogva. Angelica és Miss Bewlay úgy csüng a karján, mint akik szélviharban próbálnak sátrat verni.

– Ne oda! – kapkod levegő után Mrs. Frost, és rémülten cikázik a tekintete a keskeny széklábak és Mrs. Chappell monstrumnyi tömege között.

– Ide tessék! – cincogja a fekete szemű, negyedvér Polly, és egy karosszéket cibál elő a sarokból, amelyet az utolsó pillanatban tol oda Mrs. Chappell alá. A kuplerájosnő amúgy is számottevő kiterjedését tovább növeli az alsószoknyája alatt viselt ugyancsak méretes pótfenék, amely e pillanatban porfelhőt kavarva, tompa puffanással landol az ülésen. Mrs. Chappell asztmatikus sóhajjal roskad a karosszékbe. Kifulladásra csapkodja bal lábát, amelyet Polly gyöngéden egy zsámolyra helyez.

– Drágaságom – pihegi Mrs. Chappell, amint újra levegőhöz jut. Mályvaszínű az ajka. – Én Angelicám. Most jövünk Bathból. Lerövidítettem ott-tartózkodásunkat, meg kellett győződnöm, hogy elfogadhatók a körülményei. Még az álom is elkerült, úgy aggódtam, nem igaz, lányok? El sem tudja képzelni, mennyire lesújtott a hír, hogy hová is költözött.

– Csak egy nyúlfarknyi időre – hárít Angelica. – Pénzügyi félreértés történt. – Odapillant a lányokra, akik a szófán csücsülve, folszgett állal követik a beszélgetést. Makulátlan a bőrük, csinoska alakjuk akár a próbababáké, a ruhájuk is kifogástalan, leheletnyi fehér muszlin és a legfinomabb fűzőzsinór fedi el meztelenségüket.

– Ön még nem ismeri az én Kittymet – mondja Mrs. Chappell, és a lányok legkisebbike felé nyújtja két kezét. – Állj csak föl.

Kitty szakszerű pukedlit produkál. Vézna, álmatag teremtés hattyúnyakkal, nagy szeme szürkés, mint a lefölezött tej széle, szemöldökét kissé sötétre festették.

– Sovány – állapítja meg Angelica.

– De szép formája van – feleli Mrs. Chappell. – Majd felhizlajuk. Odalent Billingsgate-ben akadtam rá halpikkellyel borítottan, s hogy micsoda szagot árasztott, mint a tenger apály idején, nem igaz, lányom? No, fordulj csak szépen körbe. Hadd lásson Mrs. Neal.

A leányzó susogó szoknyájának redői közül narancsolaj illata száll. Lassan forog körbe. A sarokban Mrs. Frost a teát tölti ki, dalamos ívben csordul a lé a csészékbe, amelyeket aztán Polly és Elinor oszt szét, miközben a madám szaggatott erőlködéssel tovább beszél. Úgy szívja be a levegőt, mint aki áriázni készül, és a szó közepén fújja ki, mielőtt újabb adagot szippantana tüdejébe a folytatáshoz.

– Azt mondták, himlős volt, de nem lehetett túl vészes, hiszen egyetlen árva heg sincs rajta. Minőségi darab. Figyeli a tartását? Ezt nem én tanítottam be neki, magától ilyen. Most a bokád mutasd, Kitty.

Kitty megemeli a szoknyája szegélyét. A lábfeje kicsi és keskeny, pindurka ezüstpapucsba bújtatták.

– Beszélni is tud? – kérdezi Angelica.

– Azon még csiszolnunk kell – mordul föl Mrs. Chappell. – Egyelőre a beszéde is halszagú. Nem fogja kinyitni a száját, amíg nem adtam rá engedélyt.

Némán méregetik a gyermeket; pontosabban csak a beszédet hagyják el, ugyanis Mrs. Chappell szótlanságában is úgy sípol, mint egy rakat duda.

– Rengeteg vesződés lesz vele – jegyzi meg Angelica.

– Én így szeretem őket. Inkább a középfinom lányok okoznak gondot. Azokat iskolába járatják. Megtanultak zongorázni. Saját elképzeléseik vannak a jó modorról. Én minden esetben az utcagyerekre szavazok a kufár lánya ellenében. Kíméljenek meg a félreneveltektől.

– Jómagam is egy kufár lánya volnék.

– És nézzen csak magára! Csapong, mindegyre a szeszélyei vezérlik. Jóformán félek megtudni, mi lett magából egyik hétről a másikra; hogy már a férjhez menést fontolgatja-e, vagy vannak jóra való kliensei. Esetleg utcalány lett – ahogy egy pillanatra kifogy belőle a szusz, táskás, nedves szemével szigorú pillantást vet Angelicára –, bár én nem arra treníroztam önt.

– Soha – tiltakozik Angelica.

– Nem így hallottam.

– Alkalmanként talán valóban lementem az utcára. De melyikünk nem kényszerült még rá?

– Az én lányaim nem teszik meg. Belegondolt már abba, hogy az ön híre az enyémre is kihat? – Megköszörüli a torkát, és rátér az üzletre. – Nos tehát, Mrs. Neal, jól tudom, hogy nem önhibájából érte a baj, s hogy legfigyelemreméltóbb úrvendégeink nagy becsben tartják. Mióta a veszteség érte, egyfolytában ön után kérdezősködnek. „Hol a kedvenc kis szökénk?”, kérdik. „Hol a mi drága angyalhangú játszópajtásunk?” Mégis mit válaszoljak nekik? – Krepdesinnel borított mellére szorítja Angelica kezét.

– Adja meg nekik a címemet – feleli Angelica. – Láthatja, milyen szépen berendezkedtem. És itt vagyunk a tér tőszomszédságában, ez már csak valami.

– Ó, Angelica, de hát így egymagában! Belesajdul a szívem, hogy pártfogó nélkül kell látnom. Drágaságom, nálunk lenne a számára hely, mindig is lesz. Nem venné fontolóra, hogy visszatérjen közénk?

A lányok, Polly, Elinor és Kitty a világ talán legrigorózusabb, legexkluzívabb kiképzésében részesültek, mégis amint szabadnak érzik magukat a vizslató tekintetektől, nyomban előtör belőlük a gyermeki én, most épp lágyan rugóznak a szófán, egymást tüzelve a mocorgással. Elbűvölőnek találják Angelicát, vágynak rá, hogy a nővérük legyen, hogy duettekét énekeljen velük, és frizurafortélyokra tanítsa őket. Késő éjszaka, amikor a férfiak végre-alahára kidőlnek, talán még forró kakaót is készítené a lányoknak, és mesélne nekik a botrányos ifúságáról. Figyelnek, ahogy Mrs. Chappell előredől, hogy Angelica kezére tegye a kezét. – Nem nyomná a lelkemet ekkora súly, ha újra a házam fedele alatt tudhatnám.

– Az erszénye viszont súlyosabb lenne, ha hirdethetné a szolgálataimat – feleli Angelica a legmegnyerőbb mosolyával.

Mrs. Chappell mestere az őszinte beszélgetéseknek, ám ehhez általában ő szabja a feltételeket.

– Ugyan, dehogy – hebegi. – Nem ez az elsőrendű szempontom. Na és? Én mindenekelőtt védelmet kínálok önnek. Gondolja csak végig, kedvesem. Van lelkiismeretes orvosunk; folyamatosan jár hozzánk egy megbízható ügyfélkör; a rosszfajtákat be sem engedjük. Nem kell számlákat fizetni. Nem jöhet a végrehajtó. – Oly merőn figyelni Angelicát, mint egy vadászó nőstény macska. – Veszedelmes városban élünk. – Még egyszer megveregeti Angelica kezét, és joviálisan folytatja: – Ha pedig új pártfogója akad, nem is kell mondanom, hogy abban a minutában elengedem.

A sarokban Mrs. Frost ábrázatára kiül a kétségbeesés. Igyekszik elkapni Angelica pillantását, ő azonban kerüli a tekintetét, mert az jár a fejében, *ezekhez a lányokhoz képest én már túlkoros vagyok. Néhány szezon lehet csak hátra a fénykoromból.*

Végül így szól:

– Tudtam, hogy egyszer még vissza akar majd fogadni. És hálás vagyok, amiért eszébe jutottam, madám. Ön egy igaz barát.

– Én csupán segíteni kívánok magán, kicsikém.

Angelica nagyot nyel.

– Ez esetben azt kérem magától, hogy ott segítsen, ahol arra a legnagyobb szükség van.

Nem minden anya fogékony az efféle beszédre. Mrs. Chappell csak hümmög.

– Előrelátó üzletasszonyként – mondja Angelica – bizonyos mértékig gondosan mérlegelte, miben is áll az én valódi értékem. Abban-e, ha az ön házában maradok, vagy abban, ha följebb emelkedem a világban.

Elhallgat, és a Mrs. Chappell állkapcsán lüktető eret figyel. A jóllakatott, felcicomázott leányzók tovább nézik őket. Mrs. Frost időközben leült az ajtóhoz húzott hokedlijére. Angelica látja, ahogy a mellére nyomja a kezét, pontosabban a mellkendője titkos zsebére, ahol az egyre fogyatkozó bankóikat tartja.

– Köztes megoldást javasolnék – mondja Angelica. Senki sem szól. Nagy lépés következik most, ezért három vagy négy másodpercet is

kivár, mielőtt lassan így folytatja: – Szeretnék üzletileg a magam lábára állni. Ön is beláthatja, hogy ez a legalkalmasabb pillanat a számomra.

Mrs. Chappell eltöpreng. Végighúzza feltűnően rózsaszín és nedves nyelvét a sűrke ajkán. Nem felel.

– Mint az ön *barátja* – így Angelica –, hajlandó vagyok a házában megjelenni. Szeretném, ha tudná, hogy bármikor értem küldheti a hordszéket, amennyiben a társaság igényt tart rám, cserébe viszont ragaszkodom a szabadságomhoz. Bízom abban, hogy gyümölcsöző évek várnak rám: már megmutattam, hogy jó szerető vagyok, s a megfelelő úriember oldalán újra az lehetek, amennyiben szabadon dönthetek.

– Azt hiszi, egyedül is boldogul?

– Nem teljesen egyedül. Szükségem lesz a madám segítségére. De ön indított el engem ezen az úton; nyilván ön is azt óhajtja, hogy előrehaladjak. És mi másnak köszönhetném a sikeremet, ha nem az ön módszereinek?

A madám lassan mosolyodik el, ám amikor ez megtörténik, akkor valósággal sugárzik. Halvány és széles az ínye, foga sárga és hosszú, mind egyforma, mint a csemláló billentyűi.

– Jól kineveltem – harsogja. – Ön már nem csupán egy szajha, hanem tekintélyes asszony, és én nem is kívánhatnék egyebet a lányaimnak, a legnemesebb fregatt, amelyet valaha is útjára indítottam London városában. Kitty, Elinor, Polly, kiváltképp te, Polly, jegyezzétek meg. Előttetek áll a lehetőség a fölemelkedésre, lányok, és föl is kell emelkednetek. Ambíció! Örök ambíció! Az enyéim nem utcalányok.

Angelica szíve kalapál a fűző alatt. Egy pillanatig forog vele a világ: azelőtt sosem merészelt visszabeszélni. Miután Mrs. Chappell és a lányok kezüket lobogtatva és mindenféle kedveskedéseket kiáltozva elmentek, Angelica ujjongva veti le magát a szófára.

– Íme, a bizonyosság – fordul oda Mrs. Frosthhoz, aki a teázás kel-
lékeit rámolja el nagy sietősen, fejét leszegve. – Enged nekem, mert
nem teheti meg, hogy az ellenségem legyen.

– Nem kellett volna visszautasítania – vágja rá Mrs. Frost merev
szájjal.

– Eliza? – ül fel Angelica. Szeretné föltérképezni barátnője arcát,
ám az elzárkózik. – Ó, Eliza, hiszen te neheztelsz rám.

– A biztonságunkra is gondolhatott volna – veti oda neki Mrs.
Frost.

– Megvan a biztonságunk. De legalábbis meglesz. Most már sze-
mernyi kételyem sincs efelől; Chappell mama ösztönösen kiszagolja
a sikert. – Nincs ínyére barátnője rideg haragvása: fölkel hát, és esde-
kelve jár a nyomában: – Kedvesem, galambocskám, üljünk le egy ki-
csit. Gyere, gyere. – A vállánál fogja meg Mrs. Frostot, és megpróbálja
a kanapéhoz kormányozni, ő azonban kemény, mintha fából volna.
– Esküszöm neked, hogy gondoskodni fogok kettőnkéről. Mi most
felszálló ívben vagyunk.

Mintha szellem volna, akinek nem hallják a hangját, és nem ér-
zékelik az érintését. Mrs. Frost szorosabbra húzza magán a kötényt,
fölv teszi a tálcát a szajhák után maradt piszkos edényekkel, és kifelé
indul.

– Jaj, csak ezt ne – tiltakozik Angelica. – Ne hagyj itt így. Szánj
meg engem. – Hallja, hogy Mrs. Frost léptei egy pillanatra sem tor-
pannak meg, és emlékezteti magát, *alighanem élvezi, hogy még én kö-
nyörgök* neki. *Nonszensz.* Fennhangon azt dörmögi:

– Ahogy tetszik! – azután kiáll a lépcső tetejére, s még utánakiáltja:
– Esztelen, makacs öszvér vagy! Én mondom neked.

De Mrs. Frostnak eddigre már nyoma sincs.